

PRITARTA

Kauno miesto savivaldybės mero
2025 m. birželio 30 d.
potvarkiu Nr. M-708

PATVIRTINTA

Kauno Vaišvydavos mokyklos
direktoriaus 2025 m. liepos 1 d.
įsakymu Nr. V-47

KAUNO VAIŠVYDAVOS MOKYKLOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Kauno Vaišvydavos mokyklos ikimokyklinio ugdymo programa parengta vadovaujantis svarbiausiais ikimokyklinio ugdymo principais, užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomąsias sąveikas ir ugdymosi kokybę. Ikimokyklinio ugdymo programa padeda užtikrinti visapusišką vaikų raidą, skatinanti jų socialinį, emocinį, fizinį ir kognityvinį ugdymąsi.

Kauno Vaišvydavos mokyklos ikimokyklinio ugdymo programa parengta pagal Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. V-1142 patvirtintas Ikimokyklinio ugdymo patvirtintas programos gaires.

1.1 Požiūris į vaiką ir jo ugdymąsi grindžiančios vertybės.

Ikimokyklinis ugdymas – tai į vaiką orientuotas procesas, grindžiamas jo individualių galių, interesų ir patirties pažinimu. Vaikai skiriasi savo raidos tempu, mokymosi stiliumi, emociniais bei socialiniais poreikiais, todėl ugdymas organizuojamas taip, kad kiekvienas vaikas galėtų jaustis suprastas, priimtas ir palaikomas. Kiekvieno vaiko raida yra individuali, todėl itin svarbu atpažinti ir įvertinti jo stiprybes, gabumus bei kūrybinį potencialą. Ankstyvas šių savybių pastebėjimas padeda tikslingai planuoti ugdymą ir sudaryti prielaidas sėkmingam tolesniam vaiko augimui ir saviraiškai.

Ugdymo procese akcentuojama individuali pagalba, emocinė parama bei vaiko skatinimas, atsižvelgiant į jo unikalumą. Pedagogas siekia kurti saugią, vaiką palaikančią aplinką, kurioje būtų sudarytos sąlygos vaikui tyrinėti, kurti, išreikšti save ir ugdyti savo gebėjimus. Pripažįstama vaikų skirtybių vertė – jų pasiekimų ir asmeninių savybių įvairovė priimama pagarbiai, siekiant užtikrinti, kad kiekvienas vaikas jaustųsi vertinamas ir svarbus.

Ikimokykliniame ugdyme svarbus vaikų aktyvus dalyvavimas – jiems suteikiama laisvė pažinti pasaulį per pojūčius, judėjimą, veiklą ir emocijas. Vaikai skatinami liesti, stebėti, klausti, atrasti ir eksperimentuoti. Tokia ugdymo kryptis stiprina natūralų smalsumą, savarankiškumą bei norą mokytis. Ugdymas orientuojamas į kiekvieno vaiko individualius poreikius ir galimybes, leidžiant jam pažinti aplinką bei įgyti naujos patirties savo tempu.

Įstaigoje vyrauja šios nuostatos:

Unikalumas ir individualumas – kiekvienas vaikas yra skirtingas ir negalime taikyti vieno ugdymo modelio visiems. Vaikai turi savo ritmą, interesus, mokymosi būdus.

Kūrybiškumas ir potencialas – vaiko potencialas nėra ribojamas vien tik akademinų pasiekimų. Kūrybiniai gebėjimai, socialiniai įgūdžiai ir emocinė branda yra taip pat svarbūs.

Ankstyvoji intervencija – kuo anksčiau pastebimos ir ugdomos vaiko stipriosios pusės, tuo geriau galima nukreipti jo ugdymo kelią, užtikrinant, kad jis jaustųsi motyvuotas ir pasitikintis savimi.

Tolesnis tobulėjimas – ankstyvas ugdymas formuoja vaiko požiūrį į mokymąsi ir gyvenimą. Tai, ką jis išmoksta ar patiria vaikystėje, daro didelę įtaką ateičiai.

Kauno Vaišvydavos mokyklos ikimokyklinio ugdymo procesas grindžiamas **konstruktyvizmo ir sociokultūrine teorine prieiga. Konstruktyvizmo raidos teorija** atskleidžia požiūrį į vaiką ir jo ugdymąsi – vaikas yra pats aktyviai besimokantis, pats konstruojantis savo žinojimą, aktyviai kuria savo žinias ir supratimą apie pasaulį per patirtį ir sąveiką su aplinka, kurioje turi pakankamai laisvės ir galimybių žaisti, tyrinėti ir mokytis natūraliu būdu. Vaiko ugdymuisi svarbu nestruktūruotas žaidimas. **Sociokultūrinė teorija** pabrėžia socialinių sąveikų svarbą, kad vaikai mokosi per sąveiką su kitais ir bendrą veiklą. Vaikų ugdymas(is) yra nuolatinis vidinių galių plėtojimas naujų patirčių pagrindu. Sąveika padeda mums integruoti tvarumo principus per bendradarbiavimą, socialinį mokymąsi ir aplinkos poveikį. Sociokultūrinė mokymosi teorija akcentuoja ir tai, kad mokymasis siejamas ne tik su kognityvine raida ir pažinimo veikla, bet ir su asmens tapatybės formavimusi, kokybiškais asmenybės pokyčiais, žmogaus tapsmu tuo, kuo jis dar nėra. Programa taip pat grindžiama universalus dizaino mokymuisi prieiga, laiduojančia kiekvieno vaiko skirtumų pripažinimą ir sėkmingą ugdymąsi, visavertę įtrauktį ugdymo(si) procese.

Kauno Vaišvydavos mokyklos ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdyme dominuoja visuminio ugdymo(si) kryptis, kuri skatina vaikų emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos, kūrybos potencinių galių darnų vystymąsi. Programa grindžiama siekiu kurti nuoseklų vientiso pasaulio vaizdo suvokimą, kuris formuojasi per harmoningą vaikų ugdymosi procesą, užtikrinant balansą ir dermę tarp atskirų ikimokyklinio ugdymo(si) sričių bei ugdymosi ir ugdymo procesų. Pagrindinis tokio ugdymo(si) siekis – padėti vaikui augti ir tobulėti visapusiškai, neapsiribojant vien tik žinių įsisavinimu, bet ir stiprinant jų bendravimo, kūrybiškumo, problemų sprendimo bei emocinės savivokos gebėjimus.

Vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis:

vaiko orumas – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;

vaiko gerovė – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;

saviraiškos laisvė – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;

lygiavertis dalyvavimas – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis;

lygiateisiškumas ir teisingumas – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi.

pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus;

bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis;

kultūrinis tapatumas – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

1.2 Vaikų poreikiai

Kauno Vaišvydavo mokyklos ikimokykliniame ugdyme atskleidžiami, pripažįstami ir tenkinami individualūs vaikų poreikiai.

Programa sukuria prielaidas užtikrinti pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių poreikių tenkinimą ir turtinimą:

žaidimo poreikis – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą. Pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, nelygstama vertė. Nuolat stebėdami ir tinkamoje situacijoje jautriai įsitraukdami į žaidimus, suaugusieji padeda vaikams augintis žaidimo gebėjimus;

saugumo poreikis – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia. Ugdant vaikus rūpinamasi ne tik užtikrinti jų saugumą, bet ir juos pačius pagal jų galias įtraukti į rūpinimąsi savo bei kitų saugumu;

draugysčių poreikis – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge;

komunikavimo poreikis – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūriniais ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemonės ir atrasti pagarbaus, veiksmingo bendravimo būdus;

pažinimo džiaugsmo poreikis – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti. Taikydami ugdymo(si) procese įgytas patirtis vaikai kuria ir perkuria savo teorijas apie pasaulį;

kūrybinės saviraiškos poreikis – tyrinėti ir atrasti unikalias savo kūrybines galias per įvairias veiklas. Kuriamos ir spontaniškų, ir kryptingų veiklų galimybės, palankios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams ir auginti savitą raiškos stilių.

1.3 Tėvų (globėjų) ir vietos bendruomenės poreikiai

Tėvai (globėjai), rinkdamiesi ikimokyklinio ugdymo įstaigą, tikisi saugios, jaukios ir vaiko poreikius atliepančios aplinkos, kurioje jų vaikas galėtų visapusiškai augti ir tobulėti. Vienas iš pagrindinių tėvų (globėjų) lūkesčių yra tai, kad vaiko individualumas bus gerbiamas, o ugdymas vyks atsižvelgiant į jo amžių, gebėjimus ir raidos ypatumus. Taip pat tėvai (globėjai) išreiškia poreikį dėl nuolatinės informacijos apie vaiko pasiekimus, elgesį ir ugdymo procesą teikimo. Tėvams (globėjams) yra svarbus geras santykis ir su vaikų ugdančiais mokytojais, svarbu pasitikėti jais ir jų kompetencijomis. Mes, kaip ugdymo įstaigos atstovai siekiame, kad tėvai (globėjai) aktyviai dalyvautų ugdymo procese, dalyvautų bendruose projektuose, edukacijose, kadangi toks bendradarbiavimas padeda geriau pažinti vaiką ir ugdymo procesas tampa tikslingesnis, labiau orientuotas į individualią vaiko raidą.

Įstaigos bendruomenė yra aktyvus ir neatsiejamas ugdymo proceso dalyvis, prisidedantis prie įvairių veiklų, iniciatyvų ir švenčių organizavimo bei įgyvendinimo. Bendruomenė dėmesį skiria tvarumo, ekologijos ir atsakingo vartojimo idėjoms ir jų integravimui į kasdienį gyvenimą, jaučia atsakomybę prisidėti prie sąmoningos, darnios aplinkos kūrimo ir tvarių vertybių ugdymo nuo pat ankstyvojo amžiaus.

1.4 Regiono ypatumai

Kauno Vaišvydavo mokykla – tai ilgametę ir prasmingą istoriją turinti švietimo įstaiga, įkurta dar 1922 metais. Ji įsikūrusi ypatingoje vietoje – Kauno marių regioninio parko teritorijoje, gamtos apsuptyje, Panemunės seniūnijoje, todėl natūralu, kad gamta čia tampa ne tik aplinka, bet ir svarbia ugdymo proceso dalimi. Šiose vietose galima vykdyti įvairias integruotas gamtamokslines veiklas, kurios skatina vaikų domėjimąsi aplinka, ugdo

tyrinėjimo gebėjimus ir suteikia praktinių žinių - vaikai gali stebėti augalų ir gyvūnų įvairovę, atlikti dirvožemio, vandens tyrimus, fiksuoti metų laikų pokyčius ir kt. Tokia mokymosi aplinka ne tik lavina pažinimo įgūdžius, bet ir skatina atsakingą požiūrį į gamtą, darną bei aplinkos saugojimą.

1.5 Įstaigos savitumas

Kauno Vaišvydavos mokyklos ikimokyklinio ugdymo grupėse ypatingai daug dėmesio skiriame **sveikatingumo skatinimui ir tvarumo idėjų ir aplinkosaugos principų taikymui** tiek ugdymo turinyje, tiek praktinėje darželio bendruomenės veikloje. Tikime, kad ekologinis sąmoningumas ir pagarba gamtai turi būti ugdomi nuo pat mažens – tai padeda vaikams formuoti atsakingą požiūrį į aplinką, ugdo vertybines nuostatas. Tvarumo ir ekologinis ugdymas yra itin svarbus vaikų vystymuisi, nes jis padeda formuoti teigiamą požiūrį į gamtą, atsakingą elgesį ir supratimą apie aplinkosaugos svarbą, padeda ugdyti sąmoningus ir atsakingus ateities piliečius, kurie rūpinasi gamtos išsaugojimu. Ugdymo procese siekiame, kad vaikai gerai suprastų tokius svarbius klausimus kaip klimato kaita, tvarumas, atliekų tvarkymas bei energijos taupymas. Mokykloje organizuojame įvairias edukacines veiklas, projektus ir iniciatyvas, kurios padeda suvokti, kaip mūsų kasdieniai veiksmai veikia mus supančią aplinką.

Įstaigoje įdiegta atliekų rūšiavimo sistema – mokinius ir darbuotojus aktyviai skatiname rūšiuoti atliekas bei mažinti vienkartinį plastikinių gaminių naudojimą, organizuojame projektus, kurie akcentuoja perdirbimo svarbą bei skatina atsakingą vartojimą. Tokiu būdu ugdome aplinkai draugišką požiūrį ir praktinius įgūdžius, reikalingus tvariam gyvenimui.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Programa parengta vadovaujantis svarbiausiais ikimokyklinio ugdymo principais, užtikrinančiais ugdymo(si) kryptingumą, integralumą, veiksmingas ugdomąsias sąveikas ir ugdymo(si) kokybę:

1. ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesuplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turtinanti vaiko patirtį;

2. vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas. Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;

3. žaismės principas. Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas – svarbiausia savarankiška vaiko veikla;

4. sociokultūrinio kryptingumo principas. Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;

5. integralumo principas. Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;

6. įtraukties principas. Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;

7. kontekstualumo principas. Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atviruose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo;

8. vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas. Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;

9. lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas. Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;

10. refleaktyvaus ugdymo(si) principas. Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmis atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsversto veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);

11. šeimos ir mokyklos partnerystės principas. Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų;

12. darnos principas. Ugdymas orientuojamas į harmoningą santykį su gamta, kitais žmonėmis ir savimi, skatinama stebėti, aiškintis vykstančius procesus, suprasti augalų, gyvūnų svarbą, žmogaus atsakomybę gamtos išsaugojime;

13. tvarumo ir ekologinio sąmoningumo principas. Skatinamas atsakingas požiūris į gamtos išteklių naudojimą ir jų tausojimą, vaikai mokomi suprasti ekologijos svarbą, išsaugoti gamtos pusiausvyrą ir ją tausoti.

III. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

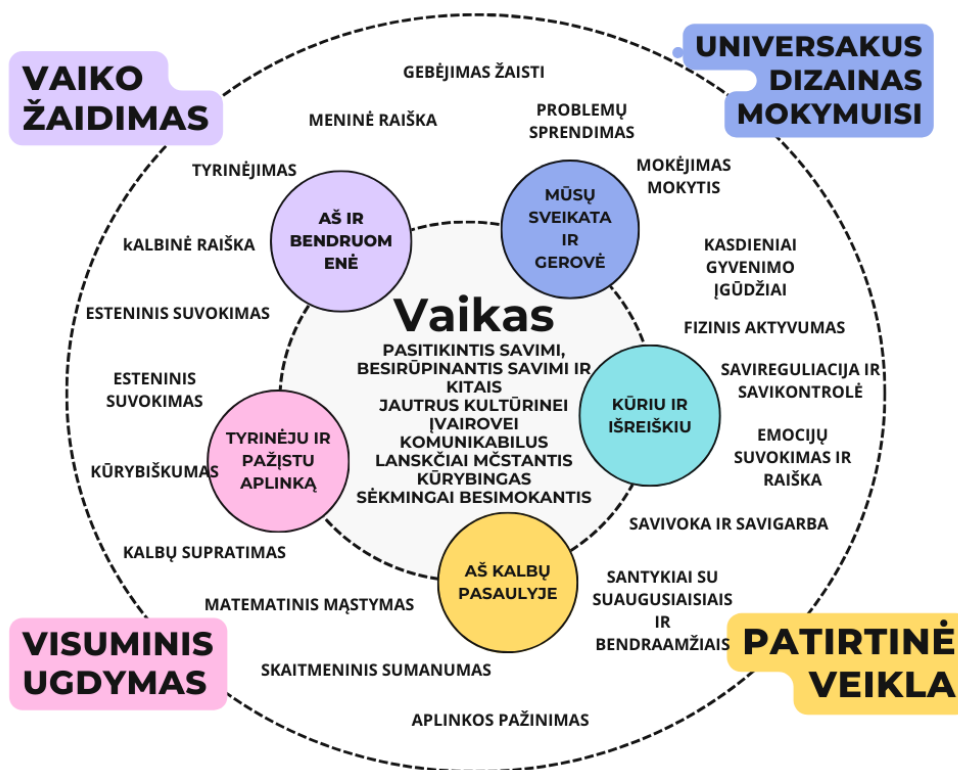
Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Ikimokyklinio ugdymo uždaviniai:

1. Skatinti aktyvų mokytojo ir vaiko bendradarbiavimą, siekiant bendrų ugdymo tikslų, naudojant įvairius patirtinio mokymosi būdus, tokius kaip projektai, tyrinėjimai, eksperimentai, pažintinės išvykos, diskusijos ir kt.
2. Universalaus dizaino mokymuisi principus ugdymo procese diegti kaip ugdymo(si) pagrindą, sudarant vaikams palankias sąlygas tobulėti, atsižvelgiant į jų unikalius gebėjimus, patirtis ir poreikius.
3. Kurti aplinką, kurioje vaikai galėtų džiaugtis pažinimo procesu, naudoti ugdymo metodus, kurie skatintų prigimtinių smalsumą, kūrybiškumą bei atradimų džiaugsmą,
4. Saugoti ir stiprinti vaikų fizinę ir psichinę sveikatą, sukuriant sąlygas sveikam, aktyviam, pasitikinčiam, savarankiškam ir saugiam, sėkmingam kiekvieno vaiko ugdymuisi.
5. Sudaryti sąlygas kiekvieno vaiko individualiam augimui ir pažangai, nuolat stebint jo raidą ir aptariant ją su tėvais (globėjais) bei kitais ugdyme dalyvaujančiais specialistais.
6. Formuoti vaikų atsakingo ir darnaus vartojimo įpročius, skatinti jų ekologinį sąmoningumą bei gebėjimą priimti aplinkai palankius, tvarius sprendimus.

Ugdymosi rezultatai. Ikimokyklinio ugdymo rezultatai yra vaikų raidos ir ugdymosi procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios bei supratimas ir gebėjimai. Pasiekimai suskirstyti į 18 pasiekimų sričių, kurių visuma laiduoja optimalią vaiko galių ūgtį. Kiekviena kokybiškai įgyvendinama vaiko raidą skatinančio visuminio ikimokyklinio ugdymosi sritis (Mūsų sveikata ir gerovė, Aš ir bendruomenė, Aš kalbų pasaulyje, Tyrinėju ir pažįstu aplinką, Kuriu ir išreiškiu) plėtoja visų 18 pasiekimų sričių vaiko pasiekimus. Ikimokyklinio ugdymo įstaiga numato lanksčias ugdymo(si) sąlygas, kurios skatina vaikų galių auginimą ir padeda vaikams tapti: pasitikintiems, besirūpinantiems savimi ir kitais, jautriems kultūrinei ir socialinei įvairovei, komunikabiliems, lanksčiai mąstantiems, kūrybingiems, sėkmingai besimokantiems.

Programa remiasi įstaigos sukurtu programos konceptuali modeliu (1 pav.), kuriame išryškunami svarbiausi programos elementai – centre vaikas ir jo galios. Vaiko galios auginamos per vaiko raidą skatinančias ikimokyklinio ugdymo(si) sritis: „Mūsų sveikata ir gerovė“, „Aš ir bendruomenė“, „Aš kalbų pasaulyje“, „Tyrinėju ir pažįstu aplinką“, „Kuriu ir išreiškiu“.

1 pav. Kauno Vaišvydavo mokyklos ikimokyklinio ugdymo programos konceptualus modelis

IV. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS, APLINKOS

Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas ir patirtinė veikla.

Visuminis ugdymas(is) yra pagrindinė ikimokyklinio ugdymosi kryptis, kuri lemia vaikų emocinių, socialinių, fizinių, pažinimo, kalbos, kūrybos sričių harmoningą plėtojimąsi. Tai požiūris, kuris siekia integruoti įvairias ugdymo sritis ir užtikrinti harmoningą vaikų asmenybės raidą, atsižvelgiant į jų individualius poreikius, interesus ir gebėjimus. Ši prieiga ypatingai svarbi ankstyvajame amžiuje, kai formuojasi vaiko fiziniai, emociniai, socialiniai ir pažintiniai gebėjimai.

Universalus dizainas mokymuisi yra kiekvieno vaiko sėkmingą ugdymąsi laiduojanti įtraukaus ugdymo organizavimo prieiga. Visavertę įtrauktį užtikrina prigimtinių kiekvieno vaiko ugdymosi skirtumų pripažinimas ir kokybiškai įgyvendinamos esminės ugdymo(si) proceso modeliavimo kryptys:

- vaiko įsitraukimas į ugdomąją veiklą, sudominant ir sužadinant pozityvias emocijas;
- gilėjantis supratimas, gaunant ir tyrinėjant informaciją įvairiais būdais;
- įgytos patirties raiška, savarankiškai sugalvojant idėją, ją įgyvendinant, atspindint ar aptariant rezultatą;

Vaiko žaidimas ir-patirtinė veikla yra pagrindinės, viena kitą papildančios ugdomosios veiklos. Vaikų žaidimas yra paties vaiko kuriama ir valdoma veikla, kuomet sutelkiamos visos jau įgytos ir plėtojamos galios, o patirtinės veiklos papildo žaidimą darant, veikiant: pajaučiant, stebint, tyrinėjant, eksperimentuojant, modeliuojant, kuriant, komunikuojant, reflektuojant savo patirtis ir atradimus.

VAIKO GALIOS						
Pasitikintis	Besirūpinantis savimi ir kitais	Jautrus kultūrinei įvairovei	Komunikabilus	Lanksčiai mąstantis	Kūrybingas	Sėkmingai besimokantis
PSIEKIMŲ SRITYS						
Savivoka ir savigarba;	Savireguliacija ir savikontrolė;	Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais;	Kalbų supratimas;	Matematinis mąstymas;	Meninė raiška;	Mokėjimas mokytis;
Emocijų suvokimas ir raiška.	Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai;	Aplinkos pažinimas;	Kalbinė raiška.	Skaitmeninis sumanumas.	Gebėjimas žaisti	Tyrinėjimas
	Fizinis aktyvumas				Estetinis suvokimas	Problemų sprendimas;
						Kūrybiškumas

1 lent. Vaiko galių ir pasiekimo sričių sąsaja.

Ugdymosi sritis „MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ“

MŪSŲ SVEIKATA IR GEROVĖ		
Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti kasdienes gyvenimo įgūdžius, fizinį aktyvumą, savivoką ir savigarbą, savireguliaciją ir savikontrolę. Ugdymosi veiklos skatina ugdytis emocijų suvokimo ir raiškos, tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, žaidimo, mokėjimo mokytis gebėjimus		
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Kasdieninio gyvenimo įgūdžiai. <u>Vertybinė nuostata:</u> Domisi, kas padeda augti sveikam ir saugiam. <u>Esminiai gebėjimai:</u> esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Suaugusiojo padedamas ruošia maistą: tepa, laužo, mirko. Pradeda tinkamai naudotis stalo įrankiais. Suaugusiojo padedamas naudojasi tualetu, prausiasi ir šluostosi veidą, apsirengia ir nusirengia, apsiauna ir nusiauna batus. Padeda į vietą vieną kitą daiktą. Pradeda laikytis susitarimų ir saugiai elgtis lauko aikštelėse.	Vaikai valgys drauge su grupės draugais, dalyvaus pokalbiuose ir klausysis mokytojos pasakojamų istorijų apie maistą. Stebėdami iliustracijas, knygeles, korteles ar piešinius, susipažins su maisto produktais ir mokysis juos atpažinti pagal pavadinimą. Turės galimybę savarankiškai pasirinkti, kokiais įrankiais naudosis valgydami. Naudojantis vaizdinėmis kortelėmis, vaikai seks grupės dienotvarkę. Prieš ir po veiklų mokysis savarankiškai nusiplauti veidą bei rankas, jas tinkamai nusišluostyti. Stengsis

aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinis saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Žino, kad svarbu maitintis sveikai. Valgo tvarkingai. Tvarkosi žaislus. Taisyklingai plaunasi rankas, čiaudėdamas ar kosėdamas prisidengia burną. Atsižvelgdamas į tai, ar jam šilta, ar šalta, nusirengia ar apsirengia drabužius, apsiauna nusiauna batus, susišukuoja. Rūpinasi savo asmeniniais, grupės daiktais. Savarankiškai ar priminus laikosi sutartų saugaus elgesio taisyklių grupėje, kieme. Supranta ir paaiškina, kad jo kūnas priklauso tik jam. Ištikus nelaimei žino, kur kreiptis pagalbos. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas.	tvarkingai sudėti savo rūbus, mokysis rūšiuoti bei tvarkyti žaislus, juos gražinti į numatytas vietas. Vaikai domėsis sveikatai palankiu maistu ir jo gaminimo būdais, nagrinės sveikos mitybos svarbą organizmo gerovei. Atlikdami tyrimą apie kasdienį maisto kiekio poreikį, mokysis atsakingai planuoti valgymą ir sieks išvengti maisto švaistymo – į lėkštę dėsis tik tiek, kiek ketina suvalgyti. Ugdysis mandagų elgesį prie stalo ir tinkamus valgymo įpročius. Bus skatinamas supratimas apie sveikatos saugojimą, formuojami įgūdžiai, padedantys savarankiškai rūpintis asmens higiena, tvarka aplinkoje ir estetiniu aplinkos suvokimu. Vaikai taip pat gilins supratimą apie jiems tinkamą dienos ritmą, mokysis jo laikytis, pildys dienos ritmo lenteles.
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Fizinis aktyvumas. <u>Vertybinė nuostata:</u> Noriai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus. <u>Esminiai gebėjimai:</u> Tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gauda ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tiksliai atlieka kasdienes veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Pastovi ant vienos kojos (3–4 sekundes). Laikydamosis lipa ir nulipa laiptais pakaitiniu žingsniu. Meta ir gauda kamuolį abiem rankomis, spiria kamuolį stovėdamas. Derina akies ir rankos, abiejų rankų, rankų ir kojų judesius. 4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Šokinėja nuo vienos kojos ant kitos. Lipa kopėtėlėmis. Pieštuką ir žirkles laiko taisyklingai. Ištvėringas, bėga, šoka į tolį, į aukštį. Juda koordinuotai, orientuojasi erdvėje. Atpažįsta akivaizdžius ženklus, kurie rodo, kad jo kūnui reikia poilsio ar judėjimo.	Vaikas bus aktyviai įtraukiamas į žaidimus ir veiklas: kalbinamas, žaidinamas, paskatinamas vartytis, ropoti, kryptingai siekti daiktų. Lavės kūno koordinacija – mokysis išlaikyti pusiausvyrą vaikščiodamas tarp linijų, lipdamas į kalniuką, dalyvaus judriuosiuose žaidimuose. Per žaidimus stiprins smulkiają motoriką – lavins pirštų, plaštakos bei riešo judesius. Gebės atlikti veiksmus, reikalaujančius tikslumo: užsukti, atsukti, ploti delnais, naudoti įvairius įrankius pagal jų paskirtį Vaikai aktyviai įsitrauks į judriąsias veiklas, dalyvaus žygiuose gamtoje, žais įvairius lauko žaidimus - dėlios labirintus iš gamtinių medžiagų lauko aikštelėse. Veiklos metu atliks įvairius judesius su priemonėmis, kurios skiriasi dydžiu, forma ar svoriu, taip lavindami fizinę ištvermę bei judesių tikslumą. Bus ugdomi šliaužimo, ropojimo, ėjimo, bėgimo, šuoliavimo, laipiojimo, pralindimo, metimo ir pusiausvyros įgūdžiai. Akies ir rankos koordinacija tobulės per

	Veiksmus su smulkiais daiktais atlieka vikriai, tiksliai ir kruopščiai Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	konstravimą, dėliojimą, vėrimą, piešimą bei kitas smulkiąją motoriką lavinančias veiklas.
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Savireguliacija ir savikontrolė. <u>Vertybinių nuostatų:</u> Nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. <u>Esminiai gebėjimai:</u> sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsijaudinęs geba nusiraminti.	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Yra ramus ir rodo pasitenkinimą kasdiene tvarka bei ritualais. Žaisdamas kalba su savimi, kad sutelktų dėmesį, kontroliuotų veiksmus. Pradeda laikytis jam suprantamų suaugusiojo prašymų ir bendrų susitarimų.	Vaikas laikysis grupėje priimtų susitarimų, mokysis tinkamai reikšti emocijas: prireikus kreipsis pagalbos, ieškos paguodos, leis būti apkabintas ar nuramintas, gebės pasitraukti iš situacijų, kurios kelia įtampą ar neigiamas emocijas. Bendraudamas su bendraamžiais demonstruos teigiamą elgesį – šypsosis, užkalbins kitus, dalinsis žaislais, mokysis palaukti savo eilės, žais taikiai ir šalia kitų vaikų, kurdamas pozityvius tarpusavio santykius.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Moka nusiraminti, atsipalaiduoti. Geba sutelkti dėmesį. Bando susilaikyti nuo netinkamo elgesio provokuojančiose situacijose. Vienas ir kartu su kitais ieško taikių išeičių, stengiasi suvaldyti savo pyktį, įniršį. Supranta susitarimų, taisyklių prasmę bei naudingumą ir dažniausiai savarankiškai jų laikosi. Lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	Vaikas reflektuos apie praėjusią dieną ir savo patirtus jausmus, kalbės apie situacijas, kurios sukėlė pyktį ar nusivylimą, įvardins, kaip keitėsi jo nuotaika. Mokysis atpažinti emocijas ir taikyti jam žinomus nusiramino būdus – plėšyti popierių, trepsėti, giliai kvėpuoti. Susidūręs su sunkumais ar kliūtimis, ieškos tinkamų sprendimų, prireikus kreipsis pagalbos. Įvairiose situacijose gebės palaukti savo eilės, laikysis grupėje nusistovėjusių taisyklių ir bendravimo etiketo.
Mokytojo vaidmuo: Mokytojas yra aktyvus vaikų ugdymo(si) proceso dalyvis, jautriai atliepiantis jų poreikius. Jis kuria saugią, įtraukią ir tyrinėjimui palankią aplinką, kurioje kiekvienas vaikas gali augti ir tobulėti pagal savo galimybes bei tempą. Stebėdamas vaikų žaismę, emocijas ir veiklas, mokytojas ne tik įsitraukia, bet ir prasmingai ją tęsia bei praturtina, kviesdamas kitus prisijungti ir skatindamas socialinę sąveiką, modeliuoja ugdymo(si) aplinką, kurioje vaikai aktyvūs, judrūs be mokytojo vadovavimo, pastebi žaismę vaikams veikiant, ją atliepia, pratęsia, kokybiškai papildo ir įtraukia kitus vaikus, skatina vaikų refleksiją. Per kasdienės situacijas ir veiklas mokytojas ugdo vaikų socialinius įgūdžius: padeda jiems išmokti laukti savo eilės, dalintis, bendrauti pagarbiai ir vadovautis grupės susitarimais. Akcentuojama pagarba kitam, bendravimo etika, o vaiko pastangos ir pasiekimai yra pastebimi ir vertinami. Ugdymo(si) organizavimo formos, būdai: judrieji ir kūrybiniai žaidimai, jogos užsiėmimai, interaktyvios veiklos, patirtiniai ir praktiniai užsiėmimai, mitybos, saugaus elgesio edukacijos, aplinkosaugos projektai, eksperimentai, kūrybinės veiklos, žygiai. Ugdymosi kontekstai:		

Universalaus dizaino mokymuisi: ugdymo procesai organizuojami taip, kad atitiktų visų vaikų poreikius, suteiktų galimybę dalyvauti, mokytis ir tobulėti nepriklausomai nuo jų gebėjimų, patirčių ar individualių ypatumų, naudojamos priemonės ir metodai, padedantys pažinti, išreikšti bei valdyti emocijas, ugdyti empatiją ir bendravimo įgūdžius, skatinamas bendradarbiavimas ir įtrauktis, siekiant užtikrinti visų vaikų dalyvavimą grupės veiklose.

Žaismės: naudojami žaidimai ir ugdymo(si) priemonės, padedančios vaikams suprasti sveikatos ir gerovės svarbą. Pvz., žaidžiant su lėlėmis ar vaidmenų žaidimuose gali būti imituojama sveika gyvensena, savipagalba ar tarpusavio rūpinimasis. Vaikams sudaromos galimybės įvairiais būdais tyrinėti, išbandyti, eksperimentuoti, dalintis savo potyriais.

Ugdymosi sritis „AŠ IR BENDRUOMENĖ“

AŠ IR BENDRUOMENĖ		
Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti vaikų savivoką ir savigarbą, emocijų suvokimą ir raišką, savireguliaciją ir kontrolę, santykius su suaugusiaisiais ir vaikais, socialinį ir kultūrinį supratingumą. Ugdymosi veiklos skatina plėtoti tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, žaidimo ir mokėjimo mokytis gebėjimus;		
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Emocijų suvokimas ir raiška. <u>Vertybinių nuostatų</u> domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais <u>Esminiai gebėjimai</u> : atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Pradeda atpažinti, ką jaučia, turi savus emocijų ir jausmų raiškos būdus, pradeda vartoti emocijų pavadinimus. Domisi kito vaiko ar suaugusiojo įvairių emocijų ir jausmų raiška, pastebi aiškiai reiškiamas emocijas, į jas skirtingai reaguoja (pasitraukia šalin, jei kitas piktas; glosto, jei kitas nuliūdęs).	Žaidimo metu vaikas demonstruos ir kartos paveikslėliuose matomas emocijas, stebėdamas savo atspindį veidrodyje išreikš skirtingus jausmus, aptars juos su mokytoja. Kasdienėse ugdymosi veiklose mokysis atpažinti kitų emocijas pagal veido išraišką ir balso toną, lavins empatiškumą ir gebėjimą tinkamai reaguoti į draugų emocijas, siekiant gerinti tarpusavio supratimą ir bendravimą grupėje.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Atpažįsta ir įvardija emocijas, jas išreiškia priimtinais būdais. Suvokia, kad veiksmai ar žodžiai gali įžeisti, aptaria emocijų priežastis. Iš mimikos ir balso atpažįsta kitų jausmus, pastebi nuskriaustą ir stengiasi padėti. Kalbasi apie tinkamus emocijų raiškos būdus ir sprendimus, padedančius jaustis geriau. Išimokymų amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	Žaisdami žaidimus, pažindami savo emocijas per įvairias veiklas – žymėdami jausmus, klausydami pasakojimų ar žiūrėdami filmukus – vaikai mokysis geriau suprasti ir išreikšti savo vidines būsenas. Jie aptars, analizuos ir dalinsis mintimis apie patiriamas emocijas, taip pat mokysis atpažinti, kaip jausmai atsispindi jų pačių ir kitų elgesyje bei kokios situacijos juos sukelia.

Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Savireguliacija ir savikontrolė. <u>Vertybinė nuostata:</u> nusiteikęs valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. <u>Esminiai gebėjimai:</u> sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsijaudinęs geba nusiraminti.	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Rodo ramybę ir pasitenkinimą kasdiene tvarka, prireikus kreipiasi pagalbos į suaugusįjį. Žaidžiant kalba su savimi, kad susikauptų ir kontroliuotų veiksmus. Padedamas suaugusiojo valdo emocijas ir elgesį, laikosi suprantamų prašymų bei susitarimų.	Norėdamas įvardinti ką jaučia naudosis kortelėmis, knygomis su veidukais, parodys savo jausmą, kreipsis pagalbos, pasiguos, leis apkabintam, nuraminamas. Mokės nusiraminti vienas, ar padedant mokytojai, ramybės kampelyje, naudosis ten esančiomis nusiramavimo priemonėmis.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Nusiramina pabuvęs vienas, geba sutelkti dėmesį žaisdamas. Konfliktuose siūlo sprendimus, numatydamas pasekmes. Laikosi grupės taisyklių, naudoja ir siūlo nusiramavimo būdus. Ignoruoja provokuojančias situacijas, stengiasi valdyti pyktį. Supranta taisyklių prasmę ir dažniausiai jų laikosi savarankiškai. Lengvai prisitaiko prie dienos ritmo pokyčių. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	Klausysis pasakų ir diskutuos ar teisingai elgėsi veikėjas tam tikrose situacijose. Esant poreikiui naudosis nusiraminti padedančius būdus, vaidins socialines situacijas apie apimančius jausmus, galimus sprendimo būdus. Susikaupimą ir kantrybę ugdys dėliojant sudėtingas dėlionės, grupės diskusijose išlauks savo eilės, gerbs kitų poreikį pasisakyti, nepertraukinė kalbančio.
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Savivoka ir savigarba. <u>Vertybinė nuostata:</u> pasitiki savimi ir savo gebėjimais, gerbia save ir kitus. <u>Esminiai gebėjimai:</u> pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Eksperimentuoja kūno judesiais ir pojūčiais, pavadina 5–6 kūno ir veido dalis, parodo ar pasako, kiek jam metų. Pasako savo vardą ir kas jis yra – berniukas ar mergaitė. Apie save kalba pirmuoju asmeniu. Siekia savarankiškumo. Domisi kitų vaikų žaidimais ir grupės veiklomis.	Didės savarankiškumas kasdienėse veiklose – vis dažniau pats apsirengs, susitvarkys daiktus, priims sprendimus. Išreikš savo nuomonę apie tai, kas jam patinka ar nepatinka, koks maistas skanus ar neskanus. Atpažins save veidrodyje ar nuotraukose, įvardys savo išvaizdos bruožus, domėsies augimu. Naudodamasis paveikslėliais mokysis atpažinti ir įvardyti emocijas. Stebėdamas aplinką ir kitų elgesį, supras socialines normas, gebės

kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę		įvertinti netinkamą elgesį. Formuosis savimonė, empatija ir gebėjimas būti bendruomenėje.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Išbando naujus būdus tyrinėti savo kūno augimą, teigiamai vertina savo savybes ir gebėjimus, žaisdamas tyrinėja galimus socialinius savo vaidmenis, dalyvauja šeimos, grupės ir mokyklos bendruomenės veiklose. Prisideda prie šeimoje, grupėje ar mokykloje priimamų sprendimų. Išimokymklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	Vaikas stebės aplinkos pokyčius ir žmogaus elgesio poveikį gamtai, ugdydamasis atsakomybę už ją. Drąsiau reikš iniciatyvą – vadovaus žaidimams, siūlys idėjas, padės kitiems, dalinsis patirtimi. Mokysis pasakyti „ne“ ir paaiškinti savo pasirinkimus. Naudodamas gamtines medžiagas bei antrines žaliavas, kurs augimo laiko juostas, matuos ir lygins savo kūno dalis, pieš kontūrus. Kūrybiškai veikdamas ugdysis ekologinį sąmoningumą – rūšiuos, tausos, skatins saugoti aplinką.
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Santykiai su suaugusiais ir bendraamžiais. <u>Vertybinių nuostatų:</u> Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Ramiai stebi nepažįstamus žmones, kai šalia yra juo besirūpinantis suaugusysis. Ieško bendraamžių draugijos. Siekiama suaugusiojo įvertinimo. Mėgdžioja, tačiau žaidime savaip pertvarko suaugusiųjų veiksmus, žodžius, intonacijas. Trumpam įsitraukia į bendrą žaidimą, pakaitomis su kitu vaiku žaidžia tuo pačiu žaislu. Pradeda suprasti, kuris daiktas yra jo, kuris – kito, o kuriuo naudojama bendrai.	Vaikas mokysis būti bendruomenės dalimi – būti šalia kitų ir veikti drauge, įsitraukdamas į bendrus žaidimus bei kasdienes veiklas kartu su bendraamžiais ir suaugusiais. dalinsis atsakomybe tvarkydamas žaislus, išdalins priemones veikloms, padės sutvarkyti aplinką po užsiėmimų, pasidalins žaislais ar daiktais su draugu. Jis stengsis atpažinti bendraamžių emocijas ir poreikius, bandys į juos reaguoti – paguosti, padėti, pasiūlyti pagalbą ar draugystę. Toks kasdienis bendravimas formuos pagrindus empatijai, pagarbai, gebėjimui susitarti ir kurti draugiškus, palaikančius santykius su kitais.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Mandagiai bendrauja, turi ilgalaikį draugą. Tinkamai išsako prieštaravimą suaugusiajam, padeda spręsti vaikų nesutarimus. Priima skirtumus, gerbia kitų unikalumą. Supranta, kad grupėje reikia susitarti dėl bendro elgesio,	Inicijuos bendras veiklas, siūlys ir derins idėjas, kurs taisykles tarpusavyje, padės ir tarsis su bendraamžiais ir suaugusiais. Išbandys įvairius draugystės ir emocinių ryšių užmezgimo būdus, mokysis iš patirties ir pasakojimų. Aiškinsis, koks elgesys būdingas geram draugui.

	ir numato savo veiksmų pasekmes. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Aplinkos pažinimas. <u>Vertybinių nuostatų:</u> Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. <u>Esminiai gebėjimai:</u> pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Atpažįsta vaizdus nuotraukose. Natūraliai jaučia paros veiklų seką, geba skirti veiklą pagal trukmę – ilgai ar trumpai. Pažįsta daugiau artimiausioje aplinkoje esančių augalų, gyvūnų, pradeda vartoti tikslus jų pavadinimus. Dalyvauja prižiūrint augalus. Atpažįsta rečiau pasitaikančius gamtos reiškinius (vaivorykštę, perkūniją).	Pažįns aplinką per pojūčius - lies skirtingų faktūrų gamtinius objektus – akmenėlius, lapus, šakeles, smėlį, vandenį, uostys gėles, žoleles, vaisius, stebės augalų augimą, rūpinsis jais. Su mokytojų pagalba žais atliekų rūšiavimo žaidimus, ugdydami atsakomybę už gamtą, o gamtos reiškinius tyrinės vartydami knygeles ir iliustracijas.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Pasako savo šalies ir sostinės pavadinimą, aptaria tradicines šventes, jas lygina su kitų tautų šventėmis. Įvardija profesijas, aiškina jų reikšmę. Žino savaitės dienų pavadinimus, apibūdina laiką – praeitį, dabartį ir ateitį. Aiškina, kaip naudoti gamtos gėrybes, stebi augalų ir gyvūnų pokyčius, analizuoja gamtos objektų požymius. Pažįsta dangaus kūnus, metų laikus ir jų poveikį gamtai. Atsakingai rūpinasi aplinka, siūlo tausojimo būdus, supranta gamtos ir žmogaus ryšį. Prieraišumą aplinkai reiškia kūryboje ir veikloje. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	Aiškinsis žmonių bendruomenių gyvenimo būdo panašumus ir skirtumus: šeimos, ugdymo įstaigų, tautų, šalių ir žemynų gyventojų. Tyrinės, kas sieja bendruomenių narius – emociniai ryšiai, rūpinimasis, bendra veikla, draugystė, kalba, tradicijos, tautosaka, amatai, demokratinės vertybės ar tikėjimas. Patirdami bendruomenės ryšį, ugdydys priklausymo jausmą, įsitrauks į veiklas ir mokysis lygiaverčio bendravimo.
Mokytojo vaidmuo: sąmoningai ir kryptingai formuoja savivokos, socialinių įgūdžių ir ryšio su aplinka įgūdžius. Mokytojas padeda mokiniams pažinti save kaip unikalius asmenis ir suvokti savo vietą bendruomenėje bei aplinkoje. Jis skatina vaikus tyrinėti savo vaidmenį grupėje, ugdo jų savivoką kaip aktyvių, atsakingų bendruomenės narių. Mokytojas organizuoja veiklas, kurios lavina socialinius įgūdžius, kūrybiškumą, bendradarbiavimą, ir pritaiko ugdymo turinį pagal vaikų pomėgius ir patirtį. Taip kuriamos sąlygos visapusiškai		

suvokti save bendruomenėje. Mokytojas padeda vaikams reflektuoti savo patirtis, veiksmus ir sprendimus, skatindamas suprasti ne tik save, bet ir kitus.

Ugdymo(si) organizavimo formos, būdai: judrieji, pažintiniai ir kūrybiniai, emocijų atpažinimo ir valdymo žaidimai, interaktyvios veiklos, patirtiniai ir praktiniai užsiėmimai, eksperimentai, kitų kultūrų tyrinėjimai, kūrybinės veiklos, pokalbiai, pasakojimai, diskusijos, tarpininkavimas, komandiniai užsiėmimai, išvykos, edukacijos.

Ugdymosi kontekstai:

Universalaus dizaino mokymuisi. Ugdymo procesai organizuojami taip, kad atitiktų visų vaikų poreikius, suteiktų galimybę dalyvauti, mokytis ir tobulėti nepriklausomai nuo jų gebėjimų, patirčių ar individualių ypatumų.

Žaismės. Palaikomi netikėti vaikų būdai suprasti, tyrinėti, improvizuoti, priimančios „neteisingos“ jų teorijos apie pasaulį, įkvepiančios pratęsti „tiesos“ paieškas.

Kultūrinių dialogų. Vaikai ugdymo įstaigoje dalyvauja daugialypiuose kultūriniuose kontekstuose, kurių paskirtis – padėti kiekvienam kurti savo individualų tapatumą, tuo pačiu metu dalyvaujant tiek vaikų subkultūros, tiek artimiausios ir tolimesnės aplinkų kultūrų kūrime.

Ugdymosi sritis „AŠ KALBŲ PASAULYJE“

AŠ KALBŲ PASAULYJE		
Ugdymo srities paskirtis yra plėtoti kalbų supratimą, kalbinę raišką, skaitmeninį sumanumą, meninę raišką, aplinkos pažinimą. Ugdymo(si) veiklos skatina ugdytis tyrinėjimo, problemų sprendimo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis, emocijų suvokimo ir raiškos, žaidimo gebėjimus.		
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Kalbų supratimas. <u>Vertybinė nuostata.</u> Domisi žodiniais ir nežodiniais komunikavimo būdais, yra nusiteikęs išklausyti ir suprasti kitą. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Trumpam susikaupia klausydamas, supranta 3–4 žodžių sakinius, klausimus („kas“, „kur“, „kiek“), du nuoseklius prašymus. Greitai mokosi naujų žodžių, reaguoja į ritmą, intonavimą, kūno kalbą, gestus ir simbolius. Skiria paveikslėlius nuo teksto, klausia ar prašo skaityti. Sieja paveikslėlius su aplinkos daiktais, išklauso trumpus tekstus, jų prasmę perteikia vaidindamas, žaisdamas ar trumpai pasakodamas.	Sies daiktą su jo pavadinimu, dainuos paprastas daineles su judesiu, žais vaidmenų žaidimus, plėš aktyvųjį ir pasyvųjį žodyną kartodami naujus žodžius, žais garsų žaidimus, klausysis aplinkos garsų, ritmų, eilėraščių, dainelių gimtąja ir kitomis kalbomis. Reaguos į kalbančiojo veido išraišką, mimiką, supras ar linksmas, ar liūdnas žmogus. Vaizdinę informaciją suvoks vartydamas knygeles, analizuodamas paveikslėlius, ieškodamas atitikmenų aplinkoje.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Supranta sudėtingus sakinius, dialogų ir monologų turinį, atpažįsta vaikų norus ir pasiūlymus. Klausosi kalbos	Nuolat dalyvaus pokalbiuose – vaikstant, tvarkantis, žaidžiant. Klausys eilėraščių, dainų, pasakojimų, pasakų. Aplinkoje pastebės raides, žodžius, simbolius. Kurs, fantazuos, žais vaidmenų žaidimus,

	įrašų, supranta dviprasmybes, frazeologizmus ir perkeltines reikšmes. Atpažįsta raiškos priemonės, naudojamas jausmams, idėjoms ar mintims perteikti. Suvokia rašto taisykles, seka tekstą iš kairės į dešinę, iš viršaus į apačią. Atpažįsta raidžių ir garsų ryšį, skiria paprastus žodžius, garsus ir skiemenis. Domisi teksta, supranta siužetus iš iliustracijų ir atpažįstamų žodžių, numato įvykių eigą sudėtingesniuose tekstuose Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	klausys sudėtingesnių tekstų, atsakys į klausimus apie jų turinį, klausys kitų kalbų garso įrašų. Supras kalbančio žmogaus veido išraišką, mimiką, jausmus, humorą. Grupuos žodžius pagal kategorijas (vaisiai, daržovės), suvoks priešingybes, teisingai vartos pagrindinius prielinksnius (ant, už, prie, po, prieš, tarp).
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Kalbinė raiška. <u>Vertybinė nuostata.</u> Nusiteikęs kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Kalba trumpais sakiniais, klausinėja apie aplinką, objektus ir įvykius. Inicijuoja pokalbius, atsako į paprastus klausimus, vartoja mandagumo frazes ir kai kurias gramatines formas. Domisi laidomis, animaciniais filmais, kalba apie juos, kartoja eiliuotų tekstų ar dainų fragmentus, išskiria patikusius veikėjus ir epizodus. Mėgdžioja rašančius suaugusiuosius: brauko, keverzoja, piešia, palikdamas ženklus.	Dalyvaus paprastuose pokalbiuose (Ką čia darai? Parodyk kas čia?). Žais žodinius žaidimus (mėgdžios, kartos skiemenis, žodžius, gyvūnų garsus, gamtos reiškinių garsus), klausys skaitomų tekstų, eilėraščių, mokinsis mintinai, trumpais sakiniais pasakos apie save, savo šeimą, užduos klausimus „Kas?“, „Kur?“, „Kodėl?“. Klausys trumpų istorijų ir jas aptars, žaidimo metu imituos situacijas.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Laisvai kalba sudėtiniais sakiniais apie veiksmus, įvykius, norus, svajones, paaiškina nesupratus, klauso ir diskutuoja, vartoja mandagumo bei vaizdingus žodžius. Pradedą, plėtoja ir baigia pokalbius, sprendžia problemas, komunikuoja su kitakalbiais. Pasakoja istorijas pagal paveikslėlius, nuosekliai apibūdina įvykius ir veikėjus, atpasakoja	Diskutuos kasdieniniuose pokalbiuose, atsakinės į atvirus klausimus, iš paveikslėlių dėlios istorijos seką, ją papasakos. Rašys savo vardą, kopijuos raides. Kalbės gramatiškai taisyklingais sakiniais, pasakojimuose vartos apibūdinamuosius ir jungiamuosius žodžius. Klausys skaitomų, pasakojamų, vaidinamų tekstų, įgarsintų filmukų ar pasakų, juos atpasakos, perkurs, pratęs, iliustruos, suvaidins, deklamuos.

	girdėtas istorijas, pritaiko jas žaidimuose ar meninėje veikloje. Kopijuoja žodžius, spausdintinėmis raidėmis rašo savo vardą ir kelis žodžius. <u>Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas</u>	
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Meninė raiška. Pasiekimai muzikos posrityje. <u>Vertybinė nuostata.</u> Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tiksliai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Eksperimentuoja balsu, kuria žodžius, rečituoja, išgauna garsus kūnu ir išbando judesius, tinkančius dainuojant ar klausant muzikos. Dainuoja nesudėtingas daineles, interpretuoja jas kūno judesiais, imituoja ritmą ir melodiją, vis tiksliau išlaikydamas ritminį pulsą. Spontaniškai kuria „arioso“ dainas su platesniu diapazonu, metrinio pojūčiu ir pasikartojančiais ritmais, panaudodamas frazes iš išmokytų dainų. Klausydamasis muzikos, išlaiko dėmesį, atpažįsta girdėtas melodijas, supranta muzikos kontrastus, tokius kaip garsiai–tyliai, greitai–lėtai, linksmi–liūdnei.	Dainavimo metu vaikai mokysis naujų žodžių ir frazių, lavins sakinio sandarą bei supratimą apie kalbos ritmą ir melodiją. Suplos išgirdę pasikartojančius žodžius dainoje. Kartodami žodžius ar garsus iš dainų vaikai stiprins artikuliaciją, tartį, ugdys foneminį klausą – gebėjimą atpažinti ir skirti garsus. Dainuos grupėje žmonių, lavins verbalinį ir neverbalinį bendravimą.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Atlieka įvairias dainas, taisyklingai intonuoja, artikuliuoja ir pradeda valdyti kvėpavimą. Atsako aidu, judesiais perteikia ritmo ir melodijos ypatybes. Tyrinėja garsus balsu, instrumentais ir aplinkos daiktais, juos lygina, apibūdina, grupuoja. Vartoja daugiau muzikos sąvokų, supranta ir supaprastintai vaizduoja natas bei pauzes. Kuria ritminius ir melodinius darinius, improvizuoja, jungdamas melodiją, ritmą, harmoniją, tembrą, tempą ir dinamiką.	Klausysis dainų, atkartos žodžius, suplos ritmą. Vaikai klausys sudėtingų liaudiškų dainų, aptars apie ką jos. Kurs savo dainas, improvizuos, eksperimentuos su kalba. Žais muzikinius žaidimus, kuriuose įsiklausys į kitų kalbą, ugdys dialogo ir bendradarbiavimo gebėjimus, aptars jausmus, kuriuos sukėlė girdėta muzika.

	Išimokymklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	
Mokytojo vaidmuo: nuolat kalba su vaikais natūraliai, aiškiai ir suprantamai, naudodamas kasdienę, emocinę bei vaizdingą kalbą. Kalba taisyklingai, aiškiai artikuliuodamas. Įdėmiai klauso vaikų, parodo, kad jų kalba svarbi, plėtoja pokalbį: užduoda atvirus klausimus, paskatina pasakoti, dalintis mintimis ir patirtimi. Naudoja įvairias veiklas (dainas, eilėraščius, pasakas, vaidinimus, dialogus), kad turtintų vaikų pasyvųjį ir aktyvųjį žodyną. Mokytojas siūlo veiklas, susijusias su galimybe piešti ir rašyti, kopijuoti matomus simbolius, raides, žodžius, kurti savo ženklus ir simbolius, puošti ir apipavidalinti užrašytas raides ar ženklus siejant juos su realiais objektais. Aiškina naujų žodžių reikšmes, įveda sinonimus, frazes, tarmiškus ar teminius žodžius. Mokytojas pats aktyviai dalyvauja muzikinėse veiklose, rodo entuziazmą, kuria saugią ir pozityvią atmosferą, kurioje vaikai drąsiai išreiškia save ir eksperimentuoja su muzika. Ugdymosi būdai: pasakojimų klausymas, klausimų-atsakymų, muzikiniai, komandiniai žaidimai, dainavimas, vaidybiniai žaidimai, interaktyvios veiklos, garsų atpažinimas, dialogai, grupinės diskusijos. Ugdymosi kontekstai: Universalaus dizaino mokymuisi. Kalbinė informacija pateikiama įvairiomis formomis, vaikai gali rinktis jiems priimtinausią (vizualinę, audio įrašai, žaidimai, interaktyvios veiklos). Kalbų įvairovė. Sukuriamos palankios aplinkos sąlygos palankias rasti ir plėtoti skirtingiems vaikų komunikavimo būdams, įvairiai žodinei ir nežodinei raiškai, kalbų pažinimui, teigiamoms nuostatoms, susijusioms su kalbų ir jos formų įvairove. Kultūrinių dialogų. Sudaromos sąlygos kurti kiekvienam savo individualų tapatumą. Mokyklos aplinkoje matomi įvairių kultūrų ženklai, simboliai, patiriami papročiai ir elgsenos, išbandomos skirtingos kultūrinės raiškos formos, ugdantis pozityvų požiūrį į įvairovę ir kitoniškumą.		

Ugdymosi sritis „TYRINĖJU IR PAŽŪSTU APLINKĄ“

TYRINĖJU IR PAŽŪSTU APLINKĄ		
Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti daiktinės ir gamtinės aplinkos pažinimą, matematinį mąstymą, skaitmeninį sumanumą, kalbų supratimą, tyrinėjimą, problemų sprendimą, mokėjimą mokytis. Ugdymo(si) veiklos skatina žaidimo, kūrybiškumo, emocijų suvokimo ir raiškos gebėjimus.		
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Aplinkos pažinimas. <u>Vertybinė nuostata.</u> Nori pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Atpažįsta ir reaguoja į neseniai vykusius šeimos ar grupės įvykius, užfiksuotus nuotraukose ar įrašuose. Dalyvaudamas kasdienėse veiklose, supranta paros dalių seką, jaučia veiklų trukmę. Atpažįsta daugiau aplinkos augalų ir gyvūnų, vartoja jų tikslus pavadinimus, dalyvauja prižiūrint augalus. Pastebi retesnius gamtos reiškinius, tokius kaip vaivorykštė ar perkūnija. Pasirinkęs būti patinkančioje gamtinėje,	Žaisdami ir veikdami vaikai tyrinėja aplinkoje esančius objektus – sužinos, kam jie skirti. Pasitelkdami pojūčius – regą, klausą, uoslę, skonį ir lytėjimą – vaikai pažins daiktų spalvas, formas, garsus, kvapus, skonius ir paviršiaus struktūrą. Jie lies įvairius paviršius ir medžiagas, stebės ryškius judančius daiktus, klausysis garsų, kramtys, mėtys, taip aktyviai atrasdami pasaulį per jutiminę patirtį.

	socialinėje ar kultūrinėje aplinkoje, džiaugiasi jų supančiais objektais. 4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Atpažįsta ir pavadina augalus ir gyvūnus, samprotauja apie jų gyvenimo būdą ir buveines. Paaiškina, kaip daržoves, vaisius ir kitas gamtos gėrybes vartoti maistui. Pasako savo šalies ir sostinės pavadinimą. Papasakoja apie tradicines šventes. Skiria ir pavadina profesijas, pasakoja, ką dirba aptariamų profesijų atstovai. Vartoja savaitės dienų pavadinimus, žodžius praeičiai, dabarčiai, ateičiai apibūdinti. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	Daiktus rūšiuos pagal dydį, formą, spalvą, tekstūrą, supras jų savybes ir jas pavadin. Pažins daiktus stebėdami, sugretindami, palygindami, grupuodami, rikiuodami ir matuodami jų dydį įvairiais būdais. Ugdysis supratimą apie antrinį daiktų panaudojimą, skatins mažinti vartotojiškumą, žinos atliekų rūšiavimo svarbą aplinkai. Supras, kad išmestos atliekos gali būti pavojingos gamtai, mokės taupiai naudoti vandenį, popierių ir kitas priemones, bei supras, kad nešvaistymas prisideda prie Žemės išteklių taupymo ir tvarumo.
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Matematinis mąstymas. <u>Vertybinių nuostatų.</u> Nusiteikęs pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Nuosekliai įvardija skaičius 1, 2, 3. Paduoda tiek daiktų, kiek prašomas. Supranta, ką reiškia būti pirmam, antram. Lygina du daiktus pagal ilgį, masę, tūrį, svorį. Tapatina, atrenka kelis daiktus (jų vaizdus) pagal spalvą, formą, dydį. 4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Nuosekliai įvardija skaičius nuo 0 iki 9 - 10, juos parašo skaitmenimis. Paduoda tikslų daiktų skaičių, kai jų yra 5, nuo 6 metų - daugiau nei 5. Atlieka sudėties ir atimties veiksmus 5 - 7 ribose, o vėliau 10 - 12 ribose. Atpažįsta skritulį, kvadratą, trikampį, kubą, rutulį, bando šias figūras apibūdinti, palyginti, jas pavadina (nuo 6 metų).	Išskirs apvalius daiktus iš kitų, parodys, kur yra vienas, du ar trys daiktai. Dėlios figūras pagal dydį – nuo didžiausios iki mažiausios ir atvirkščiai. Grupuos daiktus pagal jų savybes, pavyzdžiui, dydį ar ilgį – atskirs didelius, mažus, ilgus objektus. Taip pat nurodys, kur yra daugiau ar mažiau daiktų. Skaičiuos iki trijų ir pradės sieti skaitmenis 2–3 su atitinkamu kiekiu. Kasdieninėje veikloje skaičiuos žingsnius, obuolius, žaislus, daiktus lentynoje, žais stalo žaidimus, rūšiuos, grupuos daiktus, statydami iš kaladėlių lavins erdvinį suvokimą, dėlios sekas, matuos, spręs nesudėtingus uždavinius (kiek reikės šaukštų trims vaikams?), sies skaičių su daiktų kiekiu.

	<u>Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas</u>	
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Tyrinėjimas. <u>Vertybinė nuostata.</u> Domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando ir samprotauja. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Fantazuoja ir eksperimentuoja su gamtine medžiaga, formomis, dydžiais, kiekiais, spalvomis, judesiu, mimika, garsais ir intonacija; tyrinėdamas atranda naujus veikimo būdus. Pamėgdžiodamas suaugusįjį, ilgiau įsitraukia į tyrinėjimo veiklas ir džiaugiasi atradimais, rezultatą rodo kitiems.	Tyrinės lipdami, stumdami, uostydami, ragaudami, liesdami, griebdami. Žais su aplinkoje esančiais buitiniais rakandais, žaisdami supras, kad daiktai turi požymius (forma, dydis, spalva ir tekstūra), kad medžiagos, iš kurių pagaminti daiktai, yra skirtingos (minkštos – kietos, skaidrios – neskaidrios, lengvos – sunkios). Pajaus veiksmų-pasekmių sąsajas (paspaudus mygtuką -
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Išbandydamas atranda objektų paskirtį, lygindamas ieško panašumų ir skirtumų. Domisi daiktų ir reiškinių savybėmis, tyrinėja, kaip auga augalai ir gyvūnai, kaip auga ir keičiasi jis pats, kaip gyvena žmonės seniau ir kaip gyvena dabar, kaip jie gyvena kitose šalyse, kuo panašūs ir kuo skiriasi.. <u>Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas</u>	Skatinti klausti „Kodėl?, Kas būtų jeigu..?, Kaip tai veikia?“. Stebės orą, orą, vabzdžius, daiktų pokyčius, besikeičiančius sezonus. Atliks bandymus ir eksperimentus. Aptars daiktų skirtumus ir panašumus, tyrinės artimosios aplinkos gamtos objektus ir reiškinius, nusakys objekto judėjimo kryptį, kaip laikui bėgant keitėsi daiktai savo išore, paskirtimi, kuo patobulėjo. Stebės, fiksuos augalų gyvenimo ciklą, gyvūnų prisitaikymą prie oro sąlygų, gebės įvardinti šiltėjančio klimato poveikį gamtai ir žmonėms.
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Skaitmeninis sumanumas. <u>Vertybinė nuostata.</u> Nusiteikęs pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Naudoja mokyklos aplinkoje esančius išmaniuosius žaislus, pažįsta jų pagrindines funkcijas. Parodo veiklų eiliškumą žodžiais, garsais ar veiksmais, vykdo paprastas komandas. Pradedą laikytis saugaus naudojimo taisyklių.	Žais su žaislais su mygtukais, garsais, lemputėmis, klausys savo balso garso įrašo, klausys gyvūnų garsų ir susies juos su paveikslėliais, atras priežasties ir pasekmės ryšį – kai paspaudus mygtuką kažkas nutinka – garsas, šviesa.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų.	Naudosis planšete, kompiuteriu ar interaktyvia lenta, išmoks pagrindines funkcijas: įjungti/išjungti, spausti, vilkti,

po kito einančių veiksmų programas.	Mokytojo prižiūrimas pasirenka ir naudoja pagal amžių tinkamas interneto svetaines, programėles, kad galėtų atlikti projektines veiklas, kūrybines užduotis. Programavimo aplinkose kuria ir vykdo paprastas komandų sekas. Pradedą suprasti, kaip valdomi robotai, išbandydamas sudarytą paprastą programą atpažįsta klaidas ir koreguoja veiksmų seką. Supranta pagrindines skaitmeninio turinio (pvz., nuotraukų, piešinių, vaizdo įrašų) saugaus dalinimosi taisykles. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	pasirinkti, žaisti programėles, kurios moko raidžių, skaičių, formų, spalvų, loginio mąstymo, skatina spręsti užduotis. Žinos saugius ir atsakingus virtualaus bendravimo principus, įgis skaitmeninio raštingumo pradmenis.
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Mokėjimas mokytis. <u>Vertybinių nuostatų.</u> Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ką išmoko. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Trumpam įsitraukia į sudominusią ar savo sumanytą veiklą. Pasirenka mėgstamą žaislą, meno kūrinį, stengiasi atlikti patinkančią pasirinktą veiklą. Atidžiai stebi, bando, aiškinasi, klausinėja, kaip kažkas veikia, vyksta. Džiaugiasi tuo, ką atliko ir ko išmoko veikdamas.	Sutelks dėmesį į žaidimą, veiklą, lavins atmintį žaisdamas žaidimus (rasti daiktą grupėje). Vaikai judės, lies, statys, dės, ims daiktus, žais pirštelių žaidimus. Išbandys įvairius būdus tikslui pasiekti (pastatyti bokštą), supras, kad tam tikras veiksmas sukelia pasekmes (paspaudus mygtuką, groja muzika), atliks veiksmus keletą kartų. Vaikai skatinami reflektuoti, įvardinti kas sekėsi, kas nelabai,
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Planuoja veiksmus tikslui pasiekti, juos įgyvendina, išlieka pozityvus ir prisitaiko prie iššūkių. Analizuoja savo veiklą, aptaria rezultatus, planuoja tolesnius žingsnius. Įsitraukia į naujas veiklas, drąsiai dalinasi tuo, ką jau moka ir ko siekia išmokti. Stebi, koreguoja savo veiklą, eksperimentuoja ir pasiekia tikslą, dalinasi patirtimi apie procesą ir rezultatus.	Vaikas reflektuos savo pasiekimus, kas sekėsi, ką pasiekė, kas galėtų būti kitaip, spręs problemas, siūlys galimus sprendimo būdus, pastebės detales, kels klausimus reikalingus užduočiai atlikti, planuos savo veiklą seką, pasirinks prioritetus (ką darys pirmiau, ką vėliau), ugdys savarankiškumą (susitvarkys žaislus, susidės drabužius), atsakingumą (nešiukšlinti, tausoti gamtą, išteklius). Gebės vykdyti kelias vienu metu išgirstas instrukcijas (paimk žalią pieštuką, nupiešk namą ir užrašyk savo vardą).

	<u>Išimokymklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas</u>	Diskutuos apie aplinkosaugą, gebės argumentuoti kodėl svarbu saugoti gamtą, kaip klimato šiltėjimas veikia gyvenimo kokybę.
Mokytojo vaidmuo: organizuoja įdomias ir prasmingas veiklas, kurios skatintų vaikų domėjimąsi skaičiais, formomis, dydžiais, kuria situacijas žadinančias vaikų smalsumą pasaulio tyrinėjimui, skatina vaizdu, žodžiu, praktiškai darant, liečiant, uodžiant patirti, pajauti pasaulį. Palaiko bandymus spręsti problemas, padeda esant reikalui, skatina užduoti klausimus, reflektuoti. Palaiko vaiko iniciatyvas ir padrąšina susidūrus su sunkumais. Ugdymosi būdai: žaidimai, išvykos, tyrinėjimas (ko reikia, kad augalas augtų), eksperimentiniai ir praktiniai bandymai (kompostavimas), technologijų naudojimas, interaktyvūs užsiėmimai, skaičiavimas, grupavimas, fotografavimas, aplinkosauginiai projektai, tvarumo skatinimas. Ugdymosi kontekstai: <u>Universalaus dizaino mokymuisi.</u> Sukuriamos erdvės, padedančios pažadinti smalsumą, tyrinėjimo ir pažinimo džiaugsmą. <u>Tyrinėjimo ir gilaus mokymosi.</u> Vaikas įtraukiamas į aplinkos tyrinėjimą, skatinantį giliau suprasti aplinkos objektus, reiškinius ir jų ryšius, atrasti įvairius pažinimo ir mokymosi būdus. Kuriamas kontekstas kupinas žaismės, atviras iššūkiams, jame daug laisvės vaiko spėliojimams, atsakymų į savo keliamus klausimus paieškoms, tyrinėjimu grindžiamiems sprendimams. <u>Žaismės.</u> Eksperimentuojama veikimu tuščioje ir daiktinėje erdvėje, atrandant, kad žaidimas gali gimti „iš nieko“, mintyse. Palaikomi netikėti vaikų būdai suprasti, tyrinėti, improvizuoti, priimamos „neteisingos“ jų teorijos apie pasaulį, įkvepiančios pratęsti „tiesos“ paieškas.		

Ugdymosi sritis „KURIU IR IŠREIKŠKIU“

KURIU IR IŠREIKŠKIU		
Ugdymo(si) srities paskirtis yra plėtoti estetinį suvokimą, meninę raišką, gebėjimą žaisti, kūrybiškumą, tyrinėjimą, emocijų suvokimą ir raišką. Ugdymo(si) veiklos taip pat skatina aplinkos pažinimą, kalbų supratimą, kalbinę raišką, problemų sprendimą, santykius su suaugusiais ir bendraamžiais, mokėjimą mokytis		
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Estetinis suvokimas. <u>Vertybinių nuostatų.</u> Domisi, gėrįsi, grožisi gamtine ir kultūrine aplinka. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeniniais	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Emocingai reaguoja į garsus, vaizdus ir judesius, skiria estetinius kontrastus. Išreiškia nuomonę apie kūrybą ir aplinką, džiaugiasi savo darbais ir dalijasi įspūdžiais.	Atliks kūrybines veiklas, per žaidimą, pojūčius, aplinkos tyrinėjimą aiškinsis grožio sampratą – stebės gėles, medžius, uostys kvapus, vertins juos. Pastebės skirtingas spalvas, formas, skirs aplinkoje girdimus garsus. Grožės savo kūriniais. Pasakys kas patinka, kas nepatinka, gražu – negražu.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Noriai dalyvauja meninėje veikloje, grožisi gamtos ir žmogaus kūriniais. Eksperimentuoja, savitą, vertina	Stebės paveikslus, vertins juos, apibūdins nuotaką, spalvas. Gamtoje stebės metų laikų kaitą, spalvas, formas, įvardins kas gražu. Išsakys nuomonę apie girdėtus muzikinius kūrinius, pagrįs

estetinėmis patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.	meno kūrinis ir patirtas veiklas, džiaugiasi kūryba, dalijasi įspūdžiais. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	kodėl patinka vienas ar kitas, kodėl nepatinka. Džiaugsis savo ir kitų sukurtais kūriniais, bendradarbiavimu.
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Meninė raiška <u>Vertybinė nuostata.</u> Domisi menų kalbomis, jaučia meninės raiškos džiaugsmą. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tikslingai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Kuria statinius, lipdinius, keverzones, lydi garsais ir veiksmais. Pasirenka medžiagas, mėgaujasi procesu, tyrinėja instrumentus, eksperimentuoja garsais, judesiais. Dainuoja daineles, improvizuoja, vaidina naudodamas mimiką, judesius, intonacijas.	Veiklose tyrinės muzikos instrumentus, aplinkos daiktus, jais išgaus garsus, dainuos nesudėtingas daineles, plos atkartojant ritmą, improvizuodamas judės pagal girdimą muziką, mėgdžios matomą šokį. Spontaniškai pieš, keverzos linijas, taškus, brūkšnelius.
	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Eksperimentuoja įvairiomis technikomis, kuria erdvinis ir fantastinius darbus, noriai kuria individualiai ir grupėje. Lavina intonavimą, artikuliaciją, kvėpavimo valdymą. Atranda naujus judesių derinius, valdo pusiausvyrą, kvėpavimą ir ritmą, paaiškina šokio taisykles. Dalyvauja improvizacijose, kuria spektaklius su kitais, dalijasi patirtimi. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	Naudojant įvairias technines priemones pieš, lipdys, konstruos. Klausant muzikos improvizuodamas šoks, žais vaidmenų žaidimus, dainuos, šoks, laikysis šokio taisyklių, diskusijose išsakys savo nuomonę. Tyrinės įvairesnius garso išgavimo būdus pasitelkdamas kūno perkusiją, gamtos medžiagas, muzikos instrumentus ir kitus daiktus.
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Kūrybiškumas. <u>Vertybinė nuostata.</u> Nusiteikęs drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Perkuria patikusius garsus, judesius, veiksmus, vaizdus, atrasdamas naujus derinius. Žaisdamas atlieka įsivaizduojamus menamus veikėjo veiksmus. Rodo susidomėjimą kitų kūryba ir norą veikti kartu su kitais.	Pieš naudodami netradicines priemones, lipdys, gamins koliažus, laisvai šoks ir judės pagal muzikos ritmą, džiaugsis spontaniškais judesiais ir improvizacija, žaisdamas mėgdžios suaugusiųjų veiksmus, tyrinės judesius ir elgesį.,

priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.	4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Domisi, fantazuoja, užduoda klausimus apie kūrybinę veiklą, išbando įvairias naujas kūrybos priemones, būdus, sritis. Dalinasi savo kūryba artimoje aplinkoje, pasakoja apie kūrybos procesą, paaiškina, kas jam svarbu ir įdomu, pasako, kam skirti jo paties ir kitų žmonių kūrybos rezultatai. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	Vaikas drąsiai išbandys naujus kūrybos metodus, teatro kampelyje persirengs kostiumais, vaidins personažus pasakos istorijas, improvizuos, derindamas įvairias priemones, medžiagas ir spalvas, taip pat eksperimentuos su garsais, balsais bei judesiais, išlaisvindamas savo kūrybiškumą. Kurs vaidinimus šešėlių teatrui, vaidins grupės draugams.
Pasiekimų sritys	Pasiekimų žingsniai	Ugdymo(si) gairės (iš vaiko perspektyvos)
Gebėjimas žaisti. <u>Vertybinių nuostatų.</u> Nusiteikęs kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kurdamas vaikų žaidimo kultūrą. <u>Esminiai gebėjimai.</u> Individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.	1-3 metai. Siekiame 3 žingsnio pasiekimų. Žaidžia su suaugusiuoju ar kitu vaiku, pradeda derinti savo veiksmus su kito žaidėjo veiksmais. Tikslingai renka žaislus, pasirenka arba pats susikuria erdvę žaidimui. 4-6 metai. Siekiame 5-6 žingsnio pasiekimų. Mokytojo paskatintas nesunkiai įsitraukia į kolektyvinius režisūrinius žaidimus, kuria naratyvinius žaidimų pasaulius. Mėgsta žaisti netradicinėse erdvėse (kieme, gamtoje), išradingai jas pritaikydamas žaidimui. Tvarko žaidimo erdves prieš žaidimą ir jį baigus. Laikosi taisyklių dalyvaudamas kolektyviniuose sportiniuose, judriuosiuose ir didaktiniuose žaidimuose. Išimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašas	Spontaniškai žais su buities rakandais, gamtinėmis medžiagomis, dėlios, statys, eksperimentuos. Žais smulkiosios motorikos lavinimo žaidimus, pasirinks žaislus, su kuriais nori žaisti. Mėgdžios suaugusiuosius, žaidinamas įsitrauks, žaisdamas improvizuos, kurs žaidimo siužetą. Žaidimui naudos buities rakandus ir žaislus, kurs savo žaidimo erdves vaidmenų žaidimams, improvizuos, plėtos siužetą. Spręs iškilusias problemas, bendradarbiaus, išklausys kitų nuomonę, dirbs komandoje, kurs žaidimų taisykles, jų laikysis. Lavins kalbinius gebėjimus, atmintį, emocijų valdymo gebėjimus.
Mokytojo vaidmuo: stebi vaikų žaidimus, elgesį, emocinę būseną, gebėjimus. Kuria įkvepiančią, saugią ir tyrinėjimui atvirą aplinką, organizuodamas veiklą remiasi vaikų idėjomis. Kelia klausimus skatinančius tyrinėti ir mąstyti kūrybiškai, ragina išbandyti naujas technikas, medžiagas, įkvepia pasitikėjimo, skatina nebijoti klysti. Mokytojas atsižvelgia į kiekvieno vaiko pomėgius, inicijuoja pokalbius, diskusijas.		

Ugdymosi būdai: teatro, piešimo, tapybos, lipdymo, šokio, kūrybinės dirbtuvės su šeima, interaktyvios užduotys, muzikavimas, ritminiai pratimai, tyrinėjimas, antrinių žaliavų panaudojimas, fotografija, edukacinės išvykos.

Ugdymosi kontekstai:

Universalaus dizaino mokymuisi. Ugdymo aplinka žadina vaikų emocijas, pagauna dėmesį, panardina į prasmingą vyksmą. Galėdami rinktis alternatyvius tyrinėjimo, pažinimo ir dalyvavimo būdus, vaikai veikia savo tempu, pagal savo galias ir mokosi vieni iš kitų. Galimybė pasirinkti veiklas ir priemones, siekiant numatyto rezultato, skatina turėti savo ketinimą, idėjų, sumanymų, jų kryptingai ieškoti ir pamažu suprasti savo žaidimo ar mokymosi būdus.

Žaismės. Palaikomi netikėti vaikų būdai suprasti, tyrinėti, improvizuoti, priimamos „neteisingos“ jų teorijos apie pasaulį, įkvepiančios pratęsti „tiesos“ paieškas.

Kūrybinių dialogų. Kuriama vaizduotė, smalsumą, nuostabą kelianti aplinka, akcentuojanti patį kūrybos procesą. Vaikai patiria kūrybos laisvę, išgyvena netikėtumą, kūrybos džiaugsmą ir pasididžiavimą įveikus kūrybinius iššūkius. Aplinkų estetika ir įvairovė kuria prielaidas vaikams tyrinėti kūrybinės raiškos galimybes, išbandyti daugiau nei vieną būdą įgyvendinti kūrybinę idėją ar išspręsti problemą, pasirinkti alternatyvias raiškos priemones, improvizuoti, kurti ir perkurti.

V. VAIKŲ UGDYMOSI PAŽANGA, UGDYMOSI TĘSTINUMAS

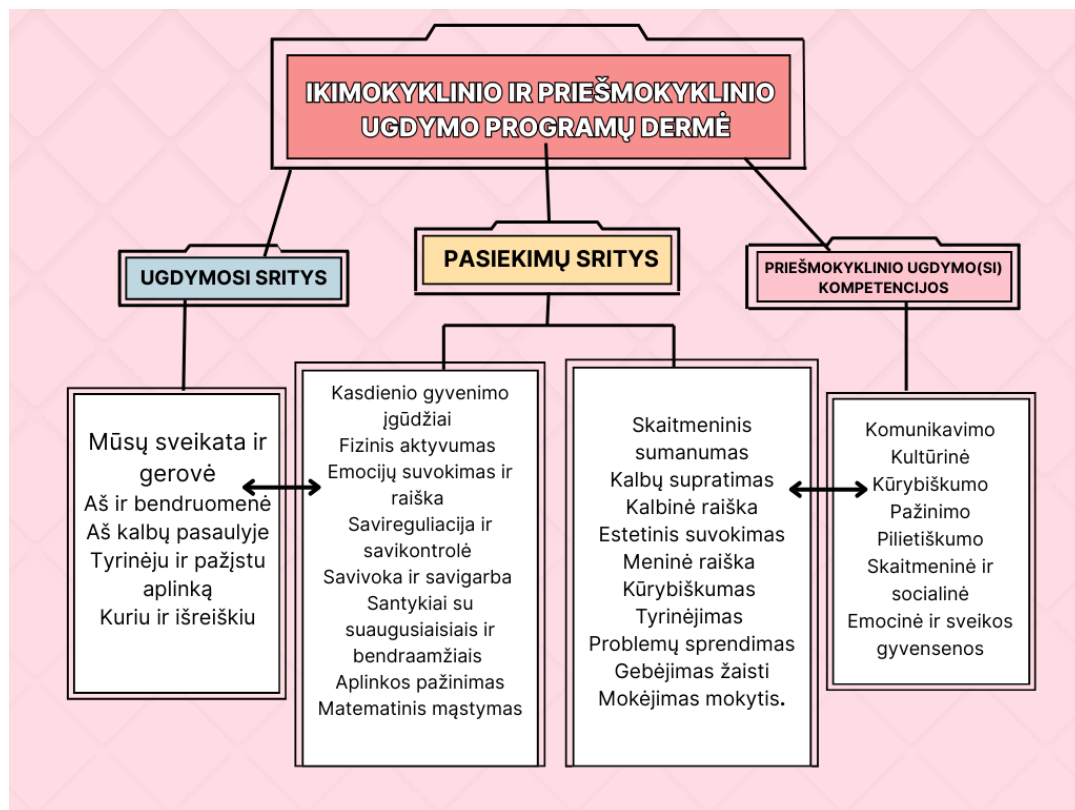
Pasiekimų ir pažangos vertinimas yra neatsiejama ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų ugdymo proceso dalis. Dokumentavimas ir stebėsena leidžia siekti ugdymo ir ugdymosi kokybės. Tai padeda geriau pažinti kiekvieną vaiką, numatant jo ugdymosi perspektyvą, atskleidžiant potencialias galias ir švietimo pagalbos poreikį. Be to, šie veiksmai leidžia kryptingai planuoti ugdymo(si) procesą ir nuosekliai vertinti taikomų pedagoginių strategijų bei metodų poveikį kiekvieno vaiko pažangai. Pasiekimų ir pažangos vertinimas taip pat padeda derinti vaiko, tėvų (globėjų), mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų lūkesčius dėl vaiko tolesnio ugdymo(si), siekiant visų ugdymo(si) proceso dalyvių kryptingo įsitraukimo.

Ugdymosi pažangos ir pasiekimų vertinimas. Kauno Vaišvydavo mokyklos ikimokyklinio amžiaus vaikų pažangos ir pasiekimų vertinimas vyksta rudenį ir pavasarį, remiantis „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų aprašu“. Vaikų pasiekimų dokumentavimas atliekamas elektroniniame dienyne „Mūsų darželis“ pagal 18 ugdymosi sričių, kurios apima visus svarbiausius vaiko nuo gimimo iki šešerių metų pasiekimus.

Pasiekimų ir pažangos vertinimas ne tik padeda individualizuoti ugdymą, bet ir yra svarbus įrankis nuolatiniam ugdymo procesų stebėjimui ir tobulinimui. Visi vaiko pažangos įrodymai kaupiami asmeniniuose vaiko segtuvuose. Analizuojant sukauptus duomenis, mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai gali identifikuoti stipriąsias ir silpnąsias ugdymosi sritis. Tai leidžia efektyviai reaguoti į vaikų poreikius, užtikrinant, kad ugdymo turinys ir metodai būtų aktualūs ir efektyvūs vaikui individualiai.

Be to, sistemingas ugdymo(si) proceso vertinimas stiprina bendradarbiavimą tarp visų ugdymo proceso dalyvių. Tėvai, reguliariai gaudami informaciją apie savo vaiko pažangą, gali aktyviau įsitraukti į ugdymą namuose, o mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai gali efektyviau derinti savo darbą, siekdami bendro tikslo – visapusiškos, darnios vaiko raidos. Šis holistinis požiūris į vaikų pažangos ir pasiekimų vertinimą sukuria palaikančią ir skatinančią aplinką, kurioje kiekvienas vaikas gali atskleisti savo potencialą ir sėkmingai ugdytis atsižvelgiant į individualias savo galias.

Ugdymosi dermė ir tęstinumas. Vaikų ugdymo(si) dermę bei tęstinumą užtikrina programos ir priešmokyklinio ugdymo programos svarbiausių ugdymo(si) principų atitiktis ir ugdymo(si) proceso kryptingumas – ugdymo(si) modeliavimas iš vaiko raidos ir ugdymosi perspektyvos, išskirtinis dėmesys žaidimo pedagogikai ir patirtiniam vaikų ugdymui(si). Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo(si) tęstinumą užtikrina ikimokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų sričių ir priešmokyklinio ugdymo(si) laikotarpiu plėtojamų kompetencijų dermė, pasiekimų turinys, jų augimo nuoseklumas (2 pav.).

2 pav. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų dermė